

אשכולות
КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ
ЭШКОЛОТ
www.eshkolot.ru

при поддержке

יבני אבי
הי שחאי

НЕ ПОРТИ!

СИМВОЛИКА БОРОДЫ В ЕВРЕЙСКОЙ МЫСЛИ

Материалы к лекции
Менахема Яглома
(Израиль)

Москва
июнь 2013 г.
проект “Эшколот”
www.eshkolot.ru

Борода, [зовущаяся] «верой» не упомянута [в Писании],
ибо она есть высшая драгоценность.

Cifra de-Cniuta, гл.2, ч.2, 177a

Борода Святого Ветхого

Текст №1 *Идра раба, Зоѓар, ч.3*

הוא דיקנא יקירא מהימנא שלימא, דנגדין ביה, תליסר נביעין מבויעין דמשח רבות טבא, בתליסר
תקונין מתתקנא :

תקונא קדמאה, מתתקן שערא מלעילא, ושאר מההוא תקונא דשער רישיה, דסליק בתקוני
לעילא מאודנוי, ונחית מקמי פתחא דאודנין, בחד חוטא, בשקולא טבא, עד רישא דפומא :
תקונא תניינא, מתתקן שערא מרישא דפומא (וסליק) עד רישא אחרא דפומא, בתקונא שקיל :
תקונא תליתאה, מאמצעיתא דתחות (ס"א דהאי) חוטמא, מתחות תרין נוקבין, נפיק חד אורחא,
ושערא אתפסק בההוא ארחא, ומליא מהאי גיסא ומהאי גיסא שערא, בתקונא שלים, סוחרניה
דההוא אורחא :

תקונא רביעאה, מתתקן שערא, (ונחית) תחות פומא, מרישא חדא לרישא חדא, בתקונא שלים :
תקונא חמישאה, תחות פומא נפיק ארחא אחרא, בשקולא דארחא דלעילא, ואלין תרין ארחין
רשימין על פומא, מכאן ומכאן :

תקונא שתיתאה, מתתקן שערא, וסליק ונפיק מלרע לעיל, לרישא דפומא, וחפי תקרובתא
דבוסמא טבא, עד רישא דפומא דלעילא, ונחית שערא לרישא דפתחא דאורחא תתאה דפומא :
תקונא שביעאה, פסיק שערא, ואתחזון תרין תפוחין, בתקרובתא דבוסמא טבא, שפירן ויאן
למחזי, בגיניהון אתקיים עלמא, הדא הוא דכתיב (משלי טז טו) באור פני מלך חיים :
תקונא תמינאה, נפיק חד חוטא דשערי סוחרניה דדיקנא, ותליין בשקולא עד טבורא :
תקונא תשיעאה, מתערי ומתערבין שערי דיקנא, עם אינון שערי דתליין בשקולא (דתליין), ולא
נפקי דא מן דא :

תקונא עשיראה, (מתערבין) נחתין שערי תחות דיקנא, וחפיין בגרונא, תחות דיקנא :
תקונא חד סר, דלא נפקין נימא מן נימא, ומתשערן בשיעורא שלים :
תקונא תריסר, דלא תליין שערי על פומא, ופומא אתפני מכל סטרוי, ויאן שערי סחור סחור ליה :
תקונא תליסר, דתליין שערי בתחות דיקנא מכאן ומכאן, ביקרא יאה ביקרא שפירא, מחפיין עד
טבורא :

תליסר מילין דרחמי מעתיקא קדישא, מי אל כמוך חד, נושא עון תרי, ועובר על פשע תלת,
לשארית נחלתו ארבע, לא החזיק לעד אפו חמש, כי חפץ חסד הוא שית, ישוב ירחמנו שבעה,
יכבש עוונותינו תמניא, ותשליך במצולות ים כל חטאתם תשעה, תתן אמת ליעקב עשרה, חסד
לאברהם חד סר, אשר נשבעת לאבותינו תריסר, מימי קדם תליסר, לקביל דא אל רחום וחנון וגו',
ואינון לתתא :

СИМВОЛИКА БОРОДЫ В ЕВРЕЙСКОЙ МЫСЛИ

Р. Шимон начал толкование, сказав: «Горе тому, кто прострет длань свою на преславную высшую бороду святого Старца, сокрытое таинство всего. Борода сия – это хвала, борода – это сокрытие и слава всех украшений, борода, которую не могут постичь ни вышние, ни нижние... (3, 130б)

Сия славная верная и совершенная борода источает 13 потоков благовонного масла помазания, образуя 13 видов устройств.

Первый: нисходят волосы сверху, начинаясь от устройства волос на голове, которые восходят над ушами. Нисходят волосы от ушных раковин нитью единой и равновесием крепким, доходя до краев губ.

Второй: устроены волосы с одного края губ до другого устройением взвешенным.

Третий: от [точки] под носом, т. е. под ноздрями, исходит одна тропа, и волосы не растут на ней, а с обеих сторон от нее преисполнено волосами устройением совершенным...

Четвертый: устроены волосы под губами от одного края до другого устройением полным.

Пятый: под губами исходит одна тропа напротив тропы, которая над ней, и эти два пути отпечатаны над губами и под губами.

Шестой: устроены волосы и восходят, исходя снизу вверх к углам губ, покрывая гряды благовоний [щеки] выше рта, и нисходят волосы к началу тропы, что на подбородке.

Седьмой: иссякают волосы, являя два яблока на грядах благовоний прекрасных и великолепных видом, и на них держится мир, как сказано: «В свете лика Царя – жизнь» (*Мишлей*, 16:15).

Восьмой: исходит один волос, окружая всю бороду, и свисает в равновесии до пупа.

Девятый: пробуждаются и переплетаются волосы бороды с этим волосом, свисающим в равновесии, и не выходят за него.

Десятый: нисходят волосы под бородой, скрывая горло под ней.

Одиннадцатый: не заходят волосы один за другой, ибо соразмерены размером совершенным.

Двенадцатый: не покрывают волосы уст, - ведь рот освобожден от них с каждой стороны, и нет волос вокруг губ. [уста – часть бороды]

НЕ ПОРТИ!

Тринадцатый: ниспадают волосы в нижней части бороды, там и сям, во славе премногой и прекрасной, и покрывают [тело, которого нет] до пупа.

Из тринадцати устроений сих исходят тринадцать потоков благовонного масла, орошая всех, пребывающих в высях, и сияют те в масле том, получая помазание тринадцати устроений... От прекрасных яблок Лика озаряется чело Малого лика, и всякий бутон и цветок розы, пребывающий внизу, наполняется сиянием этого высшего света...

Сказал р. Ицхак: учили, все волосы на голове и в бороде – белы как снег. Учили также, что все волосы бороды жестки, что это означает? – В них жесткость силы, чтобы смогли они передать 13 мер от Ветхого из ветхих... Учили: 13 мер Милосердия от Ветхого из ветхих: «Кто бог как Ты»¹ - первое устроение; «прощает грех» - второе; «и не вменяет в вину преступления» - третье; «остатку наследия Своего» - четвертое; «не держит вечно гнева Своего» - пятое; «ибо любит миловать Он» - шестое; «Он опять смиляется над нами» - седьмое; «победит беззакония наши» - восьмое; «И Ты ввергнешь в глубины моря все грехи их» - девятое; «Ты явишь верность Якову» - десятое; «милость Аврааму» - одиннадцатое; «о которой клялся Ты отцам нашим» - двенадцатое; «с давних времен» - тринадцатое; а против них эти: «Бог, милостивый и милосердный...» (*Шмот, 34:6*), но сии внизу...(131а)

А если ты скажешь, как получается, что нижние волосы черны, почему не такие они, как волосы сии, то ведь сказано: «Кудри его – вьются, черны, как ворон» (*Шир, 5:11*), и сказано также: «А волосы на голове его как чистая шерсть» (*Даниэль, 7:9*) – в этом нет противоречия, ибо это о высшей бороде, а предыдущее – о низшей...

И поскольку она почетна и сокровенна более всего, не упоминает о ней Тора ни в одном из мест; а о чьей бороде говорится откровенно? - О бороде вышнего первосвященника. С бороды сей истекает [елей] на бороду первосвященника, чья борода устроена восьмью устроениями, ведь когда масло нисходит на первосвященника, помазана борода его в восьми устроениях, как сказано: «Подобно доброму елею на голове, стекающему на бороду, бороду Аарона» (*Теѓилим, 133:2*). Откуда мы это учим? Сказано: «Сидеть братьям (так же) вместе» (там же,1), «так же» означает, что прибавляется вышний первосвященник, ибо каждый раз, когда первосвященник внизу совершает свое таинство, так же и вышний начинает служение. (132б)

---

¹ «Кто Бог, как Ты, (который) прощает грех и проходит мимо (не вменяет в вину) преступления остатку наследия Своего, не держит вечно гнева Своего, ибо любит миловать Он. Он опять смиляется над нами, победит беззакония наши. И Ты ввергнешь в глубины моря все грехи их. Ты явишь верность Якову, милость Аврааму, о которой клялся Ты отцам нашим с давних времен» (Миха 7:18-20).

8-й *тикун*... «Встал р. Элеазар и начал токование: «Все зависит от *мазалья*, даже свиток Торы в чертоге. Ибо так постановили в Книге сокрытия: один волос, святой и драгоценный,, от которого завясят все волосы в бороде, зовется *мазаль*. Что это означает? Что все святости святостей святых завясят от этого *мазалья*. Свиток Торы, хотя и свят, не осеняют его десять святостей, пока не вступает он в чертог, но как только входит в него, освящается ими, подобно горнему, ибо не зовется он «чертогом», пока не собираются воедино все десять святостей. Учили; все зависит от *мазалья*, ведь это один драгоценный святой волос, на котором держатся все остальные волосы. Почему зовется он *мазаль*? Посему, что завясят от него все истечения блага, от которых питаются вышние и нижние, поэтому он подвешен, а на нем подвешены все вещи мира верхние и нижние, и даже свиток Торы, что в чертоге, увенчанный десятью святостями... И тот, кто созерцает это устройство, попираются все грехи его и подчиняются [Высшей воле], как сказано: «Побеждает беззакония»... (134a)

Борода Малого лика

Текст №2 *Идра раба, Зоѓар, ч. 3, 139a*

תקונא קדמא, מתתקן שערא מלעילא, ונפיק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינותא, ונפיק מכללא דאוריא דכיא, ובטש בתחות שערא דרישא, מתחות קוצין דעל אודנין, ונחית מקמי פתחא דאודנין נימי על נימי, עד רישא דפומא :

תקונא תניינא, נפיק שערא, וסליק מרישא דפומא, עד רישא אחרא דפתחא דפומא, ונחית מתחות פומא, עד רישא אחרא נימין על נימין, בתקונא שפירא :

תקונא תליתאה, מאמצעיתא דתחות חוטמא, מתחות תרין נוקבין, נפיק חד אורחא, ושערין זעירין תקיפין מליין לההוא אורחא, ושאר שערין מליין מהאי גיסא ומהאי גיסא, סוחרניה דההוא אורחא, ואורחא לא אתחזי לתתא כלל, אלא ההוא אורחא דלעילא, דנחית עד רישא דשפוותן, ותמן שקיעא ההוא אורחא :

תקונא רביעאה, נפיק שערא ואתתקן, וסליק וחפי בעלעוי דתקרובתא דבוסמא :
תקונא חמישאה, פסיק שערא ואתחזיין תרין תפוחין, מכאן ומכאן, סומקן כהאי וורדא סומקא, ומתלהטן במאתן ושבעין עלמין, דמתלהטין מתמן (ס"א מנהון)
תקונא שתיתאה, נפיק שערא כחד חוטא בסחרניה דדיקנא, ותליין עד רישא דמעוין, ולא נחית עד טבורא :

תקונא שביעאה, דלא תליין שערי על פומא, ופומא אתפני מכל סטרוי, ויתבין שערי בתקונא סחור סחור ליה :

תקונא תמינאה, דנחתין שערי בתחות דיקנא, דמחפיין קדלא דלא אתחזייא, כלהו שערי דיקיין נימין על נימין, מליין מכל סטרוי :

НЕ ПОРТИ!

תקונא תשיעאה, (מתערבין שערי עם אינון) דמתחברן (נ"א אתמשכן) שערי כלהו בשקולא מעליא (ס"א מלייא), עד (נ"א עם) אינון שערי דתליין, כלהו בשקולא שפיר, כחד גיבר תקיף מארי נצח קרבין :
בתשעה תקונין אלין, נגדין ונפקין תשעה מבויעין דמשח רבות דלעילא, ומההוא משח רבות נגדין לכל אינון דלתתא :
תשעה תקונין אלין אשתכחו בדיקנא דא, ובשלימות תקונא דדיקנא דא, אתקרי (בר נש לתתא) גיבר תקיף, דכל מאן דחמי דיקנא קיימא בקיומא, תליא ביה גבורה תקיפא, עד כאן תקונא דדיקנא עלאה דזעיר אנפין :

Когда с высшей и премногославной бороды Святого Ветхого, сокрытого и сокровенного от всего, нисходит святое масло помазания на бороду Малого лика, устраивается борода его девятью устройствами. И когда славная борода Ветхого из ветхих источает сияние на сию бороду Малого лика, исходят на нее тринадцать потоков вышнего елея. И пребывают в ней все 22 устройства, из которых исходят 22 буквы Святого имени...

Девятью устройствами устроена сия борода Малого лика, черные волосы устроены устройением живописным, словно богатырь, сильный и прекрасный видом, как сказано: «Юноша, как кедр» (*Шир*, 5:15).

Первое устройство – устроены волосы сверху вниз. Изошла та искра Черной свечи и вышла из среды чистого эфира, ударила под волосами на голове – под пряди, которые над ушами, и от ушных раковин снизошли волосы над волосами до углов губ.

Второе – изошли волосы, и от одного края губ поднялись до другого, и спустились волосы над волосами под уста от одного конца губ до другого устройением живописным.

Третье – от срединной точки под носом, под обеими ноздрями, исходит одна тропа, и заполняют маленькие жесткие волоски тропу эту, а другие волосы покрывают места по обе стороны тропы этой и вокруг нее. Тропа ниже губ не видна вообще, - лишь одна верхняя тропа, подходящая к изначалию губ и ускользя, остается там.

Четвертое – исходят волосы устройства и восходят, закрывая щеки гряд благовоний.

Пятое – иссякают волосы, и открываются два яблока, с той и с этой стороны, красные, подобно алой розе, воспламеняясь в двухстах семидесяти мирах, загорающихся оттуда.

Шестое – исходит волос, подобный нити, огибая всю бороду, и свисает до изначалия чрева, не доходя до пупа.

СИМВОЛИКА БОРОДЫ В ЕВРЕЙСКОЙ МЫСЛИ

Седьмое – не закрывают волосы рта, и уста свободны от волос, окаймляющих в устройении всю окружность рта.

Восьмое – нисходят волосы под бородой, скрывая шею, чтобы не видели ее, - все это тонкие волоски над волосками, наполняющие обе стороны.

Девятое – собираются все волосы в равновесии полном, доходя до волос, что свисают, и все они соразмерены живописно, подобно богатырю крепкому, победителю в боях.

В девяти устройствах сих исходят девять потоков высшего благого елея, и оттуда масло помазания исходит ко всем нижним. Девять устройств пребывают в сей бороде в полноте устройств бороды, и зовется он богатырем крепким, ведь каждый, кто созерцает существование бороды этой, повисает на нем великая сила...

Текст №3. Рабби Нахман из Брацлава. Притча о разъяснениях Торы

... Я же не понял этого, и мне сказали: «Иди в ту комнату и тебе разъяснят все это». Пошел я туда, а там сидел один старик. Я спросил его об этом, а он взялся рукой за бороду и сказал мне: «Вот моя борода – она и есть разъяснение той истории». И я снова сказал: «Все еще не понятно». И он ответил мне: «Иди в ту комнату, там и найдешь разъяснение». Я пошел и увидел зал, бесконечно широкий и длинный, весь заполненный писаниями, и на каком бы месте я их ни открывал – находил там разъяснение той истории. («Сказка о том, кто шевелил губами»)

***

Текст №4. Рабби Нахман из Брацлава. *Лукутей Моѓаран*, 1, 20 (объяснение предыдущего видения):

Слова учителя нашего, блаженной памяти: Третья глава *Сифра де-цинута* (*Зоѓар* 2, 177б): «Девять драгоценных украшений (вар. «исправлений») приданы бороде – все, что сокрыто, не раскрывается, высшее и драгоценное пребывает, и она [борода] по-таенной зовется. [Первое украшение:] пряди на прядях, от ушных отверстий и до начала рта; [второе:] от этого начала [усов] до другого начала простирается; [третье:] под двумя отверстиями [носа], полная стезя невидимая; [четвертое:] ланиты покры-

тые с той и с другой стороны; [пятое:] вид щек, красных, как роза; [шестое:] единая коса, совершенно черная, свисающая до груди; [седьмое:] губы гладкие, красные, как розы; [восьмое:] маленькие [волоски], спускающиеся по горлу и покрывающие шею; [девятое:] большие и малые [волоски], распространяющиеся равномерно – этим отличается Могучий и Сильный».

1. Знай, что есть на свете душа, посредством которой раскрываются все смыслы и разъяснения Торы, но она изнурена недугами – «хлеб с солью ешь, и воду пей в меру, и спи на голой земле, и пусть жизнь твоя будет нелегкой, ибо это путь Торы (Авот, б:4). Все разъяснения Торы происходят от этой души. Все слова души этой – как угли пылающие, ибо лишь тот, чьи слова – как угли пылающие, может черпать воды Торы, как сказано: «Ведь слово Мое подобно огню» (Иер. 23:29). Но когда душа эта падает (и теряет) свойство, (о котором говорится): «Ведь слово Мое подобно огню», и слова ее – уже не угли, слова ее остывают и она умирает. А когда умирает она, кончаются и происходящие от нее разъяснения Торы и никто из комментаторов Торы не в силах постичь никакого разъяснения, а тогда вспыхивают раздоры среди праведников. Вообще, раздоры в мире возникают из-за кончины разъяснений Торы, ведь разъяснение разрешает все споры и противоречия. В этом смысл «пустыни Цин» (Ваикра, 20:1) – то есть остывшей (ивр. *мецунан* - «остывший», созвучно топониму Цин), там умерла Мирьям, чья душа страдала от горечи (ивр. *мрирут* - «горечь», от *мар* - «горький», созвучно имени Мирьям) порабощения ради Торы. Тогда окончился и колодезь (*беер*) Мирьям – то есть объяснения (ивр. *беур* - «разъяснение» созвучно *беер* - «колодезь») Торы. Тогда-то: «И спорил народ с Моше», то есть раздор, вспыхнувший по вышеприведенным причинам. И комментаторы называются поэтому «учителями» (ив. *морим* «учителя» созвучно *мар* - «горький» и Мирьям), ведь они получают (свои объяснения) от той самой души, называемой Мирьям, и еще – они учат учителей своих, согласно сказанному (*Таанит* 7б): «А от учеников моих – более всего», и потому сказал им Моше: «Слушайте-ка, учителя».

2. Тот, кто желает привлечь (в мир) разъяснения Торы, должен прежде притянуть к себе те самые слова, что как угли пылающие, а слова те исходят из высшего Сердца, называемого «твердыней сердца» (Пс. 73:26). Нужно излить сердце в молитве пред Господом благословенным и от молитвы этой обратится на него милосердие Господне и раскроется высшее Сердце. Ведь милосердие зиждется в сердце, и извергаются из высшего Сердца речи, а речи те привлекают оттуда же разъяснения Торы. Это Сердце подобно утесу (ивр. *эла*) а (исходящая) из него речь – «слова, как утес». Утес же – это скала (ивр. *цур*), согласно сказанному «Разверз скалу и потекли воды»

(Пс., гл. 105), и это аспект сердца, аспект: «Скала сердца моего». Сердце же преисполняется милосердием, и извергаются из него пламенные речи, как сказано: «Горит сердце в груди моей, из горла огонь вырывается, слово на устах моих» (Пс. 39:4); в Сердце же этом записаны все разъяснения Торы, как сказано: «Запиши их на скрижалях сердца своего» и желающий обрести разъяснение должен исторгнуть его из того Сердца прощением и молитвой. Потому-то всякий комментатор Торы, прежде чем приступить к разъяснениям, должен излить сердце свое в молитве пред Господом благословенным, дабы пробудить высшее Сердце и исторгнуть из него те слова, что пылают, как угли, а лишь затем начать разъяснение, и тогда «разверзнется скала и потекут ее воды» (ср. Пс. 105:41), то есть разъяснения Торы.

3. Но есть отличие между разъяснением, которое человек дает сам себе и тем, что он произносит на людях. Проповедуя публично, он связывает душу свою с душами их и тогда изливает молитву свою пред Богом благословенным. Несомненно, (при общественной молитве): «Вот, Бог – могучий, но не презирующий; Он могуществен силою сердца» (Йов, 36:5), но молитва одиночки может быть и отвергнута, согласно сказанному: «...Скажи скале пред глазами их» (Ваикра, 20:8). Посему, молись в час, когда общество в сборе, согласно сказанному: «созови общину» (там же, гл. 31).

4. «Разница между изучающим (Тору) по книге и внимающим устам мудреца (в том), что внимающий устам мудреца, в час молитвы несомненно, связывает душу свою с душой мудреца, и обретает удел в этом разъяснении. Ведь посредством молитвы прибавляется святость свыше, и все молитвы, исходящие от множества душ добавляют святость свыше, и особенно пробуждают высшее сердце, а высшее сердце изливает воды разъяснения. В соответствии с числом людей прибавляется святость, в аспекте: «И Ты свят, восседаешь на молитвах Израэля (Пс., гл. 22) – из-за молитв Израэля прибавляются к святости Его все, что присутствуют в час поучения. Также и зло, таящееся в каждом из тех, кто слушает поучение мудреца, склоняется пред добром, в том мудреце заключенном. Как склоняется (заключенное в них зло), так отступают и недруги – *клипот* (букв. «скорлупы») - силы зла), окружающие высшее Сердце, подобно сказанному: «Это Иерусалим! Посреди народов Я поставил его, а вокруг него – страны» (Йез. 5:5); и об этом Сердце сказано: «Говорите к сердцу Иерусалима» (Шмот, 40:2).

И это аспект посоха, о котором сказал Моше Господь: «Возьми посох и сзови общину» (Числ. 20:8). Посох – это власть и сила того *цадика*, происходящая от его служения, пред которой отступают все недруги, как внизу, так и наверху. «Посох силы твоей пошлет Господь с Циона» (Пс., гл. 110) – т.е. заповеди и добрые дела, которые явля-

НЕ ПОРТИ!

ются знаками (ивр. *циюним*) высших сущностей, из которых создается посох силы для сокрушения врагов. И это: «Спустишь в среду врагов твоих (там же). Следовательно, в том, кто пребывает с мудрецом в час разъяснения Торы, оказывается сокрушено зло.

И это: « Излей, как воду сердце твое пред лицом Господним» (Эйха, гл. 2). «Лик Господа» - это аспект разъяснений и рассуждений в Торе, подобно сказанному: «Почитай лик старца (ивр. *закен*)»; *закен* – это сияние лика, «тринадцать украшений бороды», тринадцать принципов рассуждения о Торе. Ибо надо излиться в речах и молитве, прежде чем продолжить разъяснения Торы, и об этом сказано: «И пали на лица свои» - услышав раздор, поняли (Моше и Агарон), что из-за разъяснений Торы, т.е. аспекта «лика», из-за падения его начался раздор.

5. «Когда же молишься перед поучением – молись смиренно и покаянно и проси у Пресвятого, благословен Он, дара, не зависящего от своих заслуг. Хоть и пробуждается сейчас «посох силы» служения твоего, посох этот не для гордыни, а лишь чтобы превозмочь зло (заключенное) в общине, ведь в толпе всегда есть хорошие и плохие, и нужно превозмочь зло, заключенное в плохих. Пред Господом же благословенным подобает стоять жалким и униженным, говоря слова покаяния и не рассчитывая ни на какие заслуги, как сказано: «И взмолился к Господу в тот час, говоря...» (Дварим, гл. 3) – когда решишься заговорить, т.е. перед проповедью, нужно говорить слова покаяния.

6. В этом-то и (состояла) ошибка Моше, когда сказал ему Господь благословенный: «Возьми посох, и собери общину, и скажи скале пред глазами их...» (*Бемидбар*, 20:8) – он не воспользовался посохом ради общины, а использовал его в своей молитве, (...) возвысив молитву свою (возгордившись пред Господом), и не связывал себя с обществом, «ударил по скале посохом своим дважды» (Числ. 20:11). (...) Он ударил высшее Сердце, как берут нечто силою и против воли, и потому скончался до срока.»

7. «Заслугами Торы, привлекаемой (в мир), обретают Землю Израиля, как сказано: «И дал им земли народов» (Пс. 105:44). Но Святая Земля – одна из тех трех вещей, что обретаются лишь страданиями (ТВ, Брахот 5а). Страдания же проистекают от препятствий, чинимых злодеями, клеветущими на Святую Землю. Сначала нужно одолеть этих злодеев и покарать их, казнив мечом, а за счет того можно после отправиться в Землю Израиля.

8. Но эту силу – карать злодеев – не получить, кроме как от Эдома, ибо в этом-то его сила, как сказано (о нем): «И мечом своим будешь жить», и он черпает (свою силу) от планеты Марс.

СИМВОЛИКА БОРОДЫ В ЕВРЕЙСКОЙ МЫСЛИ

Знай же, что духовные силы, творимые из букв созданных им поучений – они настоящие ангелы и они забирают силу у Эдома, чтобы карать злодеев – казнить мечом.

9. Но бывает и наоборот. Иногда святость столь незначительна, что ангелы, творимые из новых поучений совсем малосильны и не в силах обрести власть казнить злодеев мечом, а в силах лишь одолеть злодеев и наполнить их сердца страхом, но не казнить их мечом. А порой эти ангелы не в силах даже одолеть злодеев – столь малосильны они по малости святости, что могут лишь призвать гнев народов на злодеев, клеветующих на Святую Землю. Также и ныне, в изгнании нашем, мы сами не в силах карать злодеев, а только их руками, (...), получая от них силу теснить зло.

10. «Девять драгоценных исправлений (вар. «украшений») приданы бороде – Старцу, воссевшему за поучение приданы те самые десять качеств:

1. «Возьми посох»;
  2. «И созови общину», чтобы одолеть (заключенное) в них зло;
  3. «И скажите скале» смиренно и покаянно;
  4. «Пред глазами их», – связаться с ними упомянутым выше образом;
  5. Извергнуть (из Сердца) пламенные речи;
  6. Привлечь (в мир) Тору;
  7. Сотворить ангелов;
  8. Забрать силу у Эдома, чтобы карать злодеев;
  9. Войти в Землю Израиля.
- Это девять исправлений, приданных поучающему Старцу».

ליקוטי מוהר"ן קמא, פרק כ'

לְשׁוֹן רַבְּנוֹ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכַּהּ פְּרָקָא תְּלִיתָאָה (דְּסִפְרָא דְּצִנְיָעוּתָא) תִּשְׁעָה תִּקּוּנֵינִי וְקִירִין אֶתְמַסְרָא לְדִקְנָא-כֹּל מַה דְּאֶתְמַסֵּר וְלֹא אֶתְגַּלְיָא, עֲלֵאָה וִיקְרָא אֲשֶׁתְּכַח, וְהוּא גִנְזֵיָא וְקִירָא: גִּימִין עַל גִּימִין מִקְמֵי פִתְחֵי דְאֶדְנִין עַד רִישָׁא [דְּפִמְנָא]; מְרִישָׁא הָאִי לְרִישָׁא אֶחָרָא; אֲשֶׁתְּכַח מִתְחַת תְּרִין גְּבֻיִן אֶחָרָא מְלֵיָא דְלֵא אֶתְחַזֵּיָא; עֲלֵעִין אֶתְחַפְּנִין מֵהָאִי גִיָסָא וּמֵהָאִי גִיָסָא, בְּהוּ אֶתְחַזֵּיִן תְּפּוּחֵינִי סְמִקִּין כְּנֻדָּא; בְּחַד חוּטָא תִלְגֵּן אֶכְמִין תְּקִיפִין עַד חֲדוּי, שְׁפָן סוּמְקֵי כְּנֻדָּא אֶתְפִּנוּ; זְעִירִין נְחֹתִין בְּגֵרוּנָא וּמְחַפְּנֵן קִדְלָא; רְבֵרְבִין וְזְעִירִין נְחֹתִין בְּשְׁקוּלָא-בְּאַלְיִן אֲשֶׁתְּכַח גְּבַר וְתִקְרִי:

א. דַּע שְׂיֵשׁ נְשָׂמָה בְּעוֹלָם, שְׁעַל-גְּדָה נִתְגַּלְהָ בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְהִיא מְסַבֵּלַת בְּיִסוּרִין: פֶּתַח בְּמַלְכוּת תֵּאכַל, וּבְמִים בְּמִשׁוּרָה תִשְׁתַּה, כִּי כִּד דְרַכָּה שֶׁל תּוֹרָה (אֲבוֹת פְּרָק ו) וְכֹל מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה הֵן מְקַבְּלִין מִזֹּאת הַנְּשָׂמָה וְזֹאת הַנְּשָׂמָה כֹּל דְּבָרֶיהָ כְּנֻחֵי-אֵשׁ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וּלְשָׂאב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֲלֵא מִי שְׂדָבְרֵיו כְּנֻחֵי-אֵשׁ, בְּבַחֲיַת (וְרַמְיָה כ"ג): "הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כְּאֵשׁ" וְכִשְׁהַנְּשָׂמָה

הזאת נופלת מבחינת "הלוא כה דברי כאש", ואין דבריה כגחלי-אש, ודבריה נצטננו, אזי נסתלקת; וכשנסתלקת, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על-ידה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדקים, כי עקר המחלוקת שבועלם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, כי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבותן זה בחינת (במדבר כ): "מדבר צר", שהיא בחינת דבור מצנון, ששם מתה מרים-בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה ואז נסתלק הבאר, הינו בחינת באורי התורה, ואז: "וירב העם עם משה", הינו בחינת המריבה שנתעורר פנ"ל ואלו מפרשי התורה נקראים בשביל זה 'מורים', מחמת שמקבלים על-ידי הנשמה הנ"ל המקנה בשם 'מרים' גם הם מורים את מוריהם (כמובא בפרש"י שם) כמאמר (תענית ז): "ומתלמידי יותר מכלם" וזה שאמר להם משה: "שמעו נא המרים":

ב. ומי שרוצה להמשיך באורי התורה, צריך מתחלה להמשיך לעצמו דבורים חמים כגחלי-אש פנ"ל וחדבור נמשך מלב העליון, בחינת (תהלים ע"ג) "צור לבבי" וצריך לשפך שיחו בתפלה לפני השם ותרבד, ועל-ידי תפלתו נכמרו רחמי השם ותרבד עליו, ונפתח לב העליון, כי עקר הרחמים הוא בלב, ונשפע מלב העליון דבורים, ועל-ידי הדבור ממשך באורי התורה גם כן משם ולב הנ"ל הוא בחינת סלע, שמשם הדבור, בבחינת (מגלה י"ח): "מלי בסלע" וסלע הוא בחינת צור, בבחינת (תהלים ק"ח): "פתח צור ויזובו מים", והוא בחינת לב, בחינת "צור לבבי", והלב נכמר ברחמים ומשפיע דבורים חמים, בבחינת (שם ל"ט): "חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש-דברתי בלשוני", ובלב הזה כתובים כל באורי התורה, בבחינת (משלי ג): "כתבם על לוח לבך" צריך לו לקח מהלב הנ"ל בתפלה, בבקשה פנ"ל לובשביל זה צריך כל אחד ממפרשי התורה, קדם שמתחיל לבאר איזה באור, צריך לו מתחלה לשפך תפלתו לפני השם ותרבד, כדי לעורר לב העליון להשפיע עליו דבורים כגחלי-אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, כי אחר-כך נפתח הצור ויזובו מימיו, הינו באורי התורה:

ג. ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו לבין באור שאדם מבאר לרבים, כי כשדורש רבים, וקדם הבאור הוא מקשר את עצמו עם נשמותיהם ושופך שיחו ותפלתו לפני השם ותרבד בנדאי 'הן אל כביר לא ימאס' (איוב ל"ו) (ועיין ברכות ח); אבל תפלת יחיד, אפשר שמואסין בתפלתו וזה בחינת: "ודברת אל הסלע לעיניהם", שתפלתך תהיה בשעה שהצבור מקבצים (דברים ל"א) "הקהל את העם":

ד. וזהו החלוק בין הלומד מתוך הספר ובין השומע מפי החכם עצמו, כי השומע מפי החכם עצמו, בנדאי נתקשר נשמתו עם נשמת החכם בשעת תפלתו פנ"ל, ויש לזה האדם חלק בבאור הזה, כי על-ידי התפלה נתוסף קדשה למעלה, וכל תפלה היוצאת מהרבה נשמות היא מוספת קדשה למעלה ומעוררת ביותר לב העליון פנ"ל, ולב העליון שופך מימי הבאור ביותר-הכל לפי רב אנשים, כן יותר קדשתו, בבחינת (תהלים כ"ב): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל"-על-ידי תהלות ישראל נתוסף קדשתו גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש, נכנעו רשעתם על-ידי הטוב שבחכם הדרוש, ולפי ההכנעה, כן נכנעים האויבים, הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחזקאל ה): "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים", והיא לב, בבחינת (ישעיהו מ): "דברו על לב ירושלים":

וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: "קח את מטף וקהל את העדה" מטה-

זוהו בחינת ממשלת וכח הצדיק שנעשה על-ידי עבודתו, שעל-ידו נכנעים כל האויבים, הן למטה הן למעלה(תהלים ק"י): "מטה עזך ישלח ה' מציון", הינו המצוות ומעשים טובים, שהן ציונים לדברים עליונים, שמהם נעשה מטה-עז להכניע אויבים וזה: "רדה בקרב איביך". נמצא, מי שהוא אצל החכם בשעת באור התורה, נמצא שנקבע הרע שלו פנ"ל:

וזהו (איכה ב): "שפכי כמים לבד נכח פני ה'"; "פני ה'– זהו בחינת באורי ודרושי התורה, כמו (ניקרא י"ט): "והדרת פני זקון"; 'זקן'– זהו הדרת פנים, והם שלש-עשרה תקוני דקנא, והם שלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שצריך לשפד שיחו ותפלתו קדם שממשיך באורי התורה פנ"ל וזהו: "ויפלו על פניהם"– כששמעו המריבה הבינו, שעל-ידי באורי התורה, שהם בחינת פנים פנ"ל, מחמת הנפילה הנ"ל, מחמת זה התחיל המריבה:

ה. וכשמתפלל קדם הדרוש, צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא מתנת חנם ולא יתלה בזכות עצמו; אף-על-פי שעכשו נתעורר מטה עזו של עבודתו, אין זה המטה כדי להתגאות, אלא כדי להכניע הרע שבעדה, כי ברבים יש בהם טובים ורעים, וצריך להכניע הרע שברעים פנ"ל אבל לפני השם יתברך יעמד כדל וכרש וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום זכות(דברים ג): "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר", שצריך לדבר תחנונים בשעה שרוצה לומר, הינו קדם הדרוש:

וזהו טעות שטעה משה, שהקדוש-ברוך-הוא אמר למשה: "קח את המטה וקחה את העדה ודברת אל הסלע לעיניהם", שיקח ממשלת עזו שיש לו ממצוות וממעשים טובים שלו, "וקחה את העדה", כי בשעת הקהל, שיש בהם גם רעים, צריך מטה-עז כדי להכניע רשעתם פנ"ל; ואחר-כך "ודברת אל הסלע לעיניהם"– אין דבור אלא נחת, שישפד שיחו ותפלתו בתחנונים כדל וכרש, אל הסלע, הינו לב העליון פנ"ל, לעיניהם דיקא, שיהיה הקהל בשעת מעשה, כדי שיקשר את עצמו עם נשמתם פנ"ל והוא לא כן עשה, שזכר טיבו וצדקתו בשעת תפלתו, שלא השתמש עם המטה בשביל הקהל, אלא השתמש עם המטה בשעת תפלתו וזה בחינת: "ויגרם משה את דו"–ידו זה תפלתו, כמו שכתוב (שמות י"ז): "ויהי ידיו אמונה", תרגומו: פרישו בצלו, שהרים את תפלתו, ולא קשר את עצמו עם הקהל "ויך את הסלע במטהו פעמים"–כביכול "הכה צור ויזובו מים" (תהלים ע"ח), שהכה לב העליון, כמו שלוקחין איזה דבר בכח ובאנס, כי בא בכח מעשיו הטובים וזהו הכאת הסלע פעמים: הכאה אחת, שלקח באורי התורה בכח ובאנס ולא בקש מתנת חנם פנ"ל, והכאה אחת-כי מי שדוחק את השעה, שעה דוחקתו (ברכות ס"ד), ונסתלק קדם זמנו ועל הסתלקותו, השכינה, שהיא הלב הנ"ל, היא מנללת ובוכה עליו וזה: "פעמים", כי מתו משה ואהרן על-ידי הכאה, כמו שכתוב: "המה מי מריבה" וכו' ובשביל זה אין לאדם לדחק את עצמו על שום דבר, אלא יבקש בתחנונים; אם יתן לו השם יתברך-יתן, ואם לאו-לאו וזהו: "יען לא האמנתם בי", הינו התפלה פנ"ל, שהרים תפלתו מתפלת הקהל, שלא קשר את עצמו עם הקהל והתפלה היא אמונה, כמו "ויהי ידיו אמונה" להקדישני לעיני בני ישראל"–להקדישני דיקא, כי על-ידי התפלה של רבים נתקדש השם יתברך פנ"ל "לכן לא תביאו וכו' אל הארץ"–רמזו על הסתלקותו, כי הקדשה גם כן נתוסף למעלה בשעת פטירת הצדיק, כידוע; נמצא, מה שנוחסר על ידם נשלם על ידם:

ו. ובזכות התורה שממשיכין, זוכין לארץ-ישׂראל, כמו שכתוב (תהלים ק"ה): "ויתן להם ארצות גוים" וכו' אבל ארץ-ישׂראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין (ברכות ה), ועקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ וצריך להכניע מתחלה אלו הרשעים ולענש אותם בחרבה וקטלא, ועל-ידי זה יכולין אחר-כך לילך לארץ-ישׂראל וכח הנה לענש את הרשעים אי אפשר, אלא כשמקבלין את הכח הזה מאדום, כי זה הכח שלו, בבחינת "ועל חרבך תחיה" (בראשית כ"ז), והוא יונק ממזל מאדים (עיינו זוהר פנחס רט"ו):

ז. ועל-ידי כחות הרוחניות הנבראים מאותיות התורה שחדש, הכחות האלו הן הן מלאכים ממש, והן מקבלין הכח מאדום כדי לענש הרשעים בחרבה וקטלא, והן נבראים בבחינת (תהלים ט"ח): "אדני יתן אמר המבשרות צבא רב", והן מענישין את הרשעים, בבחינת (שם צ"א): "כי מלאכיו יצוה לך וכו', על שחל ופתך תדרד" וכו' :

ח. ואלו הכחות הרוחניות, הינו המלאכים, הן לפי התחדשות התורה; והתחדשות התורה-לפי הקדשה שנתוסף למעלה פנ"ל; לפי רבות הקדשה, הן נמשך רבוי התורה, ולפי רב התורה, הן רבוי המלאכים הנ"ל וכו' להפך, הינו שלפעמים הקדשה כל כך מעטת, עד שהמלאכים הנבראים מחדושי התורה הם מעוטי כח, שאין כח בידם לקבל כח לענש את הרשעים בחרבה וקטלא, ואין להם כח אלא להכניע את הרשעים בלבד ולהביא מרד בלבבם, אבל לא לענש אותם בחרבה להעביר אותם:

ט. ולפעמים גם להכניע אותם בלבד אין כח למלאכים האלו, שכל כך הם מעוטי כח מחמת מעוט הקדשה הנ"ל, ואין להם אלא הכח הזה, לעורר כח האמות על הרשעים המוציאי דבת הארץ כמו עקשו בגלות, שאין לנו כח לענש בעצמנו את הרשעים אלא בדיניהם, בבחינת (חבקוק א): "רשע מכתיר את הצדיק, על כן יצא משפט מעקל", כי הרשע מסבב את הצדיק, ואין לנו כח בעצמנו לדחות אותו אלא במשפטיהם, לדון אותו בדיניהם ולקבל מהם כח לרדף את הרשעווע, שלפעמים הוא סבה מאת השם יתברך שרשע נכתיר את הצדיק, והצדיק אין לאל לדחות את הרשע אלא על-ידי משפטיהם, ועל-ידי כח המשפט יוצא משפט דקדשה שנפל בין הקלפות-הצדיק הוא מוציא אותו מבין הקלפות, ויוצא המשפט מעקולו, כי נתעקל בין הקלפות, בבחינת (תהלים קמ"ז): "ומשפטים בל ידעום", ועקשו הוא יוצא מעקולו ונתישר מעקולו, וזהו: "על כן יצא משפט מעקל":

י. ולפעמים גם זה הכח אין להם, ואין להם כח לא לענש פנ"ל, ולא לענש בדיניהם פנ"ל, ולא להביא מרד בלבבם; ואין להם כח אלא להשתיק אותם בלבד שלא לדבר סרה בפנינו, כדי שלא יפנסו דבריהם באזני המון-עם ולפעמים גם זה הכח אין להם-הכל לפי מעוט הקדשה וזהו (שם בפרשה הנ"ל): "וישלח משה מלאכים אל מלך אדום"- מלאכים הנ"ל, "מלך אדום"-פנ"ל "כה אמר אחיד ישׂראל", הינו, המלאכים האלו נתהוו ממאמרות טהורות של ישׂראל פנ"ל, בבחינת 'יתן אמר המבשרות צבא רב' "אתה ידעת את התלאה אשר מצאתנו, וינרדו אבתינו מצרים"- 'אתה ידעת' דיקא, כי כל הענשים על ידו, ובפרט גלות מצרים, שהיה על פגם הברית פידוע, ועל פגם הברית חרב בא, בבחינת (ויקרא כ"ו) "חרב נקמת" וכו' (עיינו זוהר ויחי ר"מ: וזוהר וראא כ"ו:), והוא ממנה על חרב פנ"ל "ויזרעו לנו המצרים ונצעק אל ה' אלקינו וישלח מלאך"- פרושו חכמינו ז"ל (ויקרא פ"א ומובא בפרש"י שם): זה משה "ויוציאנו"- כי פגם הברית הוא פגם הדעת,

בבחינת (בְּרֵאשִׁית ד) "וַיַּדַּע אָדָם", וְהַקּוֹל הוּא מְעוֹרֵר הַדַּעַת, בְּבַחֲבֵינָת 'הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַכּוֹנָה' (עֵינַי בְּרֹכוֹת כ"ד):

וּבִשְׂבִיל זֶה: "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלִי", וְהַקּוֹל מְעוֹרֵר הַדַּעַת, "וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ" – זֶה מִשָּׁה, בְּחֵינָת דַּעַת, וְעַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת כְּתוּבוֹ, אֵז "וַיּוֹצִיאֵנוּ" וּבִשְׂבִיל זֶה אוֹמְרִים אֶת הַהֲגָדָה בְּקוֹל רָם, כִּי הַגְּאֻלָּה הִיְתָה עַל-יְדֵי קוֹל, בְּבַחֲבֵינָת "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלִי" וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאת בְּשֵׁם הַגְּדָה, לְהוֹרוֹת עַל תְּקוּן הַבְּרִית, בְּבַחֲבֵינָת (דְּבָרִים ד): "וַיִּגַּד לְכֶם אֶת בְּרִיתִי" וְעַקֵּר הַמְצָוָה בְּיָנֹן, לְהוֹרוֹת עַל תְּקוּן הַדַּעַת, בְּבַחֲבֵינָת: 'בְּחֵמְרָא וְרִיחֵי פְקָחִין' (סְנִיחֲדָרִין ט), וּבְבַחֲבֵינָת: "תִּירוּשׁ" – זֶכֶה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ' (שֵׁם), הִיְנֹו דַעַת "אֲעַבְרָה נָא בְּאַרְצְךָ" – שְׂרָצוּ לִילְךָ לְאַרְךָ – יִשְׂרָאֵל דְּרַךְ כְּחוֹת שֶׁל אָדוּם פְּנ"ל, לְקַבֵּל מְמֹנו כַּח לַעֲנֵשׁ אֶת הַרְשָׁעִים בְּחֵרְבָא וְקֻטְלָא, כְּדִי שְׂיֻכְלוּ לִילְךָ בְּדֶרֶךְ הַמְלָךְ, מִלְכוּ שֶׁל עוֹלָם, וְלֹא בִשְׂבִיל תַּעֲנוּגֵי הַעוֹלָם הַזֶּה וְזֶה: "לֹא נִלְךָ בְּשַׁדָּה וְכָרָם וְלֹא נִשְׁתַּה מִי בְּאַר" – זֶה בְּחֵינָת תַּעֲנוּגֵי הַעוֹלָם הַזֶּה, כִּל זֶה אִינוּ רְצוּנֵנוּ, אֲלֵא רְצוּנֵנוּ "דְּרַךְ הַמְלָךְ גַּלְד", כְּדִי שְׁלֹא יִמְנְעוּ אוֹתֵנּוּ הַרְשָׁעִים מִלִּילְךָ בְּדֶרֶךְ מִלְכוּ שֶׁל עוֹלָם "וַיֵּאמֶר אֱלֹוֹי אָדוּם לֹא תַעֲבֵר בִּי, פֶּן בְּחֵרְבַּא אֲצִיא לְקֶרְאֲתְךָ" – כִּל זֹאת מְחַמַּת מַעוֹט כַּח הַקְּדוּשָׁה פְּנ"ל וְזֶה: "וַאֲנַחְנוּ בְּקַדְשׁ עִיר קַצָּה גְבוּלְךָ", הִיְנֹו מְחַמַּת שֶׁהַקְּדוּשָׁה כִּל-כְּד בְּמַדְרַגָּה פְּחוּתָה, שֶׁהוּא בְּגוּבֵל הַטְּמֵאָה נוֹגַעַת, וּבִשְׂבִיל זֶה: "וַיֵּאמֶר לֹא תַעֲבֵר בִּי" וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרַגָּה תַּחְתּוֹנָה אִינוּ לְהַתְּגַרוֹת בְּרַשָּׁעִים, כִּי 'צְדִיק מִמְּנוּ בּוֹלֵעַ' (בְּבֵא מִצִּיעַא עֵא "וַיֵּאמְרוּ אֱלֹוֹי בְּמִסְלָה נַעֲלָה" – בְּחֵינָת 'מִסְלוֹת בְּלִבְבָם' (תְּהֵלִים פ"ד), לְהַבִּיא מֶרֶךְ בְּלִבְבָם "וְאִם מִימֶיךָ נִשְׁתַּח" – מִימֶיךָ זֶה בְּחֵינָת מִשְׁפָּט, בְּבַחֲבֵינָת (עַמּוֹס ח): 'וַיִּגַּל בְּמִים מִשְׁפָּט', הִיְנֹו כִּי לְפַעֲמִים צְרִיךְ לִכְף אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם "וְנִתְּתִי מִכְרָם" – תַּרְגוּמוֹ: 'אֶת דְּמִיהוֹן', הִיְנֹו הַשְּׁחַד שְׂמֵקְבִלֵי; וְצְרִיךְ לְתוֹן לְהֵם מְמוֹן, כְּדִי לְהוֹצִיא מִשְׁפָּט מִן הַעֲקוּל בְּרָצוֹנִם "רַק אִינוּ דְּבַר בְּרַגְלֵי אֲעַבְרָה" – אִינוּ רוֹצֵה לִילְךָ וְלַעֲבֵר בְּכַחְךָ, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַרְשָׁעִים, כְּדִי שְׁלֹא יִכְסּוּ דְבָרֵיהֶם בְּרַגְלֵי, הִיְנֹו הַמּוֹן-עַם הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלֵי, כְּמוֹ (שְׁמוֹת י"א): "וְכִל הָעַם אָשַׁר בְּרַגְלֵיךָ" וַיֵּאמֶר לֹא תַעֲבֵר" – וְכִל זֶה הוּא מְחַמַּת מַעוֹט הַקְּדוּשָׁה פְּנ"ל כִּי צְרִיךְ לַשְׁפֵּד תְּפִלְתוֹ קִדְם הַתּוֹרָה וּלְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם הַנְּפִשׁוֹת הַשׁוֹמְעִים, וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְּוֹסֵף קְדוּשָׁה יְתֵרָה לְמַעֲלָה, בְּבַחֲבֵינָת (מִשְׁלֵי י"ד) "בְּרַב-עַם הִדְרַת מִלְךָ"; וּלְפִי רְבוּת הַקְּדוּשָׁה, כִּן רְבוּי הַאֲרֶת הַתּוֹרָה, וּלְפִי רַב הַאֲרֶת הַתּוֹרָה, כִּן נִתְּרָבוּ כְּחוֹת הַמְּלָאכִים, וּלְפִי כְּחוֹת הַמְּלָאכִים, כִּן יְכוֹל לַעֲנֵשׁ אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דְבָה:

וְזֶה פְּרוּשׁ פְּרָקָא תְּלִיתֵאָה: תַּשְׁעָה תְּקוּנֵינֵי וְקִירֵינֵי אֲתַמְסְרוּ לְדַקְנָא, הִיְנֹו לְזֶקֶן הַיּוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה לְדָרְשׁ, נִמְסֵר לוֹ תַּשְׁעָה בְּחֵינּוֹת הַנ"ל: א' קַח אֶת הַמְּטָה' פְּנ"ל ב' וְחִקְהֵל אֶת הַעֲדָה' פְּנ"ל, לְהַכְנִיעַ רַעְתֵּם פְּנ"ל ג' וְדַבְרְתֵם אֶל הַסַּלַע' בְּתַחֲנוּנִים פְּנ"ל ד' לְעֵינֵיהֶם', שְׂיַקְשֵׁר עִמָּהֶם פְּנ"ל ה' לְהַמְשִׁיף דְּבוּרֵי-אֵשׁ פְּנ"ל ו' לְהַמְשִׁיף תּוֹרָה פְּנ"ל ז' בְּרִיאַת הַמְּלָאכִים פְּנ"ל ח' לֹחַ לְקַבֵּל כַּח מַאֲדוּם לְהַכְנִיעַ אֶת הַשׁוֹנְאִים פְּנ"ל ט' לְבֹא לְאַרְךָ-יִשְׂרָאֵל פְּנ"ל י' וְאֵלוּ תְּקוּנֵינֵי דַּאֲתַמְסְרֵי לְזֶקֶן הַדּוֹרֶשׁ-כִּל מַה דַּאֲתַטְמֵר וְלֹא אֲתַגְּלֵא-רְמוֹ עַל נְשְׁמוֹת בְּחֵינָת מְרִים שְׂנִסְתַּלַּק פְּנ"ל אֲשַׁתְּכַח, פְּרוּשׁ, אֲשַׁתְּכַח עַכְשָׁו עַל-יְדֵי זֶקֶן הַזֶּה כִּל מַה שְׂהִיָּה מִשְׁתַּכַּח עַל-יְדֵי נְשְׁמָה שְׂנִסְתַּלַּק תְּקוּנָא קְדַמָּא:

נִימִיּוֹ עַל נִימִיּוֹ, מִקְמֵי פִתְחֵי דַּאֲדַנֵּינֵי עַד רִישָׁא דְּבַמְּא נִימִיּוֹ-בְּחֵינָת שְׁעָרוֹת, בְּחֵינָת "שְׁעָרֵי צִיּוֹן" (תְּהֵלִים פ"א), בְּחֵינָת 'מְטָה עָזָה יִשְׁלַח מִצִּיּוֹן' פְּנ"ל לְמַקְמֵי פִתְחֵי דַּאֲדַנֵּינֵי הִיְנֹו קִדְם שְׂשֻׁמְעוֹ אִם יְכוֹלֵינֵי לְקַבֵּל, עַד רִישָׁא דְּבַמְּא פִתְחוּ פִיהֶם וְאִמְרוּ 'נַעֲשֶׂה'; וְזֶהוּ (כְּתַבוֹת ק"י"ב): 'דְּקַדְמֵי פְּמִיכוּ לְאֲדַנֵּיכוּ'

תקונא תגננא: מרישא האי לרישא אחרא-הינו להכניע רעתם פנ"ל, ובזה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא-אחרא ומכניס אותם תחת רשות הקדשה; וזהו 'מרישא האי לרישא אחרא' תקונא תליתאה, אשתתכח מתחות תרין נקבין ארחא מלא דלא אתחזא-הינו בחינת חטם, בחינת 'ודברתם אל הסלע' פנ"ל, בחינת (ישעיהו מ"ח): "ותהלתי אחטם לד" ארחא מלא-" כי אין מחסור ליראיו" (תהלים ל"ד), וזה 'מלא' ויראה היא בחינת תפלה, בחינת (משלי ל"א) "יראת ה' היא תהלה", בחינת חטם, בחינת (ישעיהו י"א) "והריחו ביראת ה'" דלא אתחזא-כי צריך להקטין את עצמו, ולא יתלה בזכותו פנ"ל, בבחינת (משלי כ"ה): "אל תתהדר לפני מלך" תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא-הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מפל צד תקונא חמישאה: אתחזן תרין תפוחין סומקין כנרדא תפוחין-זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כנרדא פנ"ל לתקונא שיתאה: בחד חוטא תליין אכמין תקיפין עד חדווי-זה בחינת המשכת התורה פנ"ל, שהם בחינת (שיר- השירים ה): "תלתלים שחרות פורב", שהם תלי תלים של הלכות (ערובין כ"א:), הנמשכים עד חדווי-עד מעוי (עין בס' מי הנחל, בבחינת (תהלים מ): "ותורתך בתוך מעי" ותלן בחד חוטא-בבחינת (שם נ): "וסביבו נשערה מאד", 'שהקדוש- ברוך-הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט' (במות כ"א); וכשפוגמים כחוט-השערה, אזי אין כח בידם להמשיך אלו הלכות הנ"ל לתקונא שביעאה: שפון סומקא כנרדא אתפנון-הינו בריאת מלאכים פנ"ל, בבחינת (שם ל"ג): "וברוח פיו כל צבאם" סמקא כנרדא-בבחינת (שם ק"ד): "משרתיו אש להט" תקונא תמינאי: זעירין נחתין בגרונא ומחפין קדלא-הינו לקבל כח מאדום, להכניע אויבים הפונים ערף-זעירין-זה בחינת כח אדום, בחינת (עובדיה א): "קטן נתתיך בגוים" נחתין בגרונא-בחינת חרב הנ"ל, בחינת (תהלים קמ"ט):

"רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות" תקונא תשיעאה: רברבין וזעירין נחתין בשקולא-הינו בחינת ארץ-ישראל שגחלקה לשבטים, שהם בחינת 'חיות קטנות עם גדלות' (שם ק"ד) באלין אשתתכח גבר תקיף-הינו קשבא לבחינת ארץ-ישראל, אזי נקרא גבר תקיף, כי קדם שפא לבחינת ארץ-ישראל, אזי "אל ותהלל חגר כמפתח" (מלכים א' כ) אבל אחר-כך כשנוצח, אז נקרא איש מלחמה:

התורה הזאת נאמרה בראש-השנה על פסוק (תהלים פ"ט) "אשרי העם ידעי תרועה", אף לא זכינו לקבל מפתיתב נדו הקדושה באור זה הפסוק על-פי התורה הנ"ל גם קדם שאמר התורה הזאת ספר איזה זמן מקדם מעשה נוראה שראה במקום שראה, בהקיץ או בחלום, ואמר שהתורה ט' תקונין הנ"ל היא פרוש על המראה הנוראה הזאת שספר ואם ירצה השם עוד חזון למועד לבאר דברים אלו במקום אחר בעזר השם יתברך:

